Anuarul Universității "Petre Andrei" din Iaşi
Fascicula: **Drept, Ştiințe Economice, Ştiințe Politice**
ISSN: 2248-1079 | ISSN-L: 2601-7008
Covered in EconPapers, RePEc, CEEOL, ErihPlus, INDEX COPERNICUS, CrossRef, CrossCheck, Google Scholar, WorldCat, KVK, SOCIONET

2022, Issue 30, pages: 139-156 | doi: https://doi.org/10.18662/upalaw/96

Some Considerations Regarding the Indicators of the Execution of Local Budgets in Romania

Gheorghe FLOREA[1]

[1] Lecturer Ph.D., "Petre Andrei" University of Iasi, Romania, E-mail:geluflorea@yahoo.com

Abstract:*In order to evaluate as correctly as possible the efficiency of the management exercised at the level of the local public administration in Romania, it became necessary, in addition to perfecting the accounting of public institutions and financial reporting tools to the general public, and the adoption by legal regulations of a set of indicators relating to execution of the budgets of administrative-territorial units.*
Their implementation was supposed to allow the monitoring of the budget process and the substantiation of managerial decisions, and also to facilitate interested users to carry out financial-accounting analyzes based on the information provided by the local budget execution account. This implementation of the budget indicators at the local level has been effectively carried out since 2011.
Through this approach, a set of 25 indicators relating to budget revenues, budget expenses and outstanding payments of local public entities are subject to the legal obligation of periodic reporting on their official website, following the communication of the indicators calculated by the General Directorates of Finance Public counties to which they belong.
For users interested in evaluating the financial and budgetary performance of administrative-territorial units in our country, public access to the data related to the calculated budget indicators gives them the opportunity to make comparisons between entities, as well as between different financial exercises for the same entity.

Keywords: *local public institutions, budget execution, budgetary indicators.*

How to cite: Florea, G. (2022). Some considerations regarding the indicators of the execution of local budgets in Romania. *Anuarul Universității "Petre Andrei" din Iaşi, Fascicula: Drept, Ştiințe Economice, Ştiințe Politice, 30*, 139-156. https://doi.org/10.18662/upalaw/96

1. Introducere

În decursul ultimilor două decenii, contabilitatea instituţiilor publice din ţara noastră a trecut printr-un amplu proces de modernizare, care a vizat crearea cadrului normativ specific domeniului, evoluţie accelerată de îndeplinirea condiţiilor de (pre)aderare a României la Uniunea Europeană, şi ulterior, de cerinţele de raportare macroeconomică prin intermediul sistemului european de conturi.

Dezvoltările produse în această direcţie au făcut posibilă raportarea de către entităţile publice a unor informaţii financiar-contabile tot mai fiabile şi mai coerente. Ca atare, informaţia financiară s-a convertit într-o resursă valoroasă, în măsură să permită tuturor celor interesaţi aprecierea activităţii desfăşurate şi evaluarea performanţei financiare obţinute de entităţile publice, inclusiv a celor din cadrul administraţiei locale. În acest sens, instituţiile publice furnizează, prin intermediul publicării rapoartelor de sinteză periodice, cetăţenilor şi celorlalţi utilizatori un mijloc de cunoaştere transparentă a modului în care este exercitată responsabilitatea în activitatea realizată în cadrul administraţiei publice.

Informaţia contabilă publică trebuie nu numai să faciliteze luarea deciziilor de către multiplii săi utilizatori, ci trebuie să dea posibilitatea entităţii să certifice conturile cu privire la (despre) resursele care îi sunt încredinţate (IFAC, 1991). Se pretinde prin această formă acoperirea principalelor necesităţi ale utilizatorilor acestor informaţii de a cunoaşte modul în care entitatea publică şi-a desfăşurat activitatea şi, astfel, de a exercita un control efectiv asupra îndeplinirii obligaţiilor legale ce-i revin şi a administrării resurselor încredinţate, inclusiv din perspectiva timpului în care obţinerea informaţiilor conferă conducătorilor instituţiilor publice un sprijin real în procesul de fundamentare şi luare a deciziilor.

Potrivit organismului public de normalizare nord-american - GASB, un ultim scop al informaţiei financiare raportate de guverne (pe lângă cele de „certificare a conturilor" şi „luare a deciziilor"), este cel referitor la obiectivul de „responsabilitate publică". Acesta din urmă implică şi obligaţia ca guvernele să răspundă în faţa cetăţenilor sub aspectul justificării utilizării resurselor publice încredinţate, responsabilitatea avându-şi originea în delegarea puterii realizată de cetăţeni în favoarea guvernanţilor (GASB, 1987, pp. 3-5). În temeiul acestei delegări, cetăţenii se convertesc în titularii unei autorităţi superioare, în faţa căreia guvernanţii şi administratorii (managerii) publici trebuie să prezinte şi să supună spre certificare conturile.

Cu alte cuvinte, responsabilitatea publică se bazează pe considerentul că cetăţenii au dreptul de a şti (a cunoaşte) şi, implicit, de a primi

date/informaţii concrete, inclusiv de natură financiar-contabilă şi/sau bugetară, care să conducă la dezbateri publice între aceştia şi reprezentanţii lor aleşi legate de activitatea desfăşurată de instituţia publică şi de perspectivele sale.

În acest context, furnizarea de informaţii financiare şi bugetare fiabile joacă un rol fundamental în îndeplinirea datoriei guvernelor (administraţiilor publice) de a fi responsabile într-o societate democratică, obiectivul generic atribuit acesteia constând în oferirea de informaţii transparente, relevante şi credibile, care să faciliteze demonstrarea responsabilităţii actelor autorităţilor publice în faţa cetăţenilor care i-au mandatat. Ca atare, disponibilitatea unei informaţii financiare de calitate, obţinută ca efect al unui proces contabil riguros, a suscitat inclusiv interesul cercetătorilor, care au abordat în studiile realizate problematica evaluării situaţiei economico-financiare şi a specificităţii activităţilor desfăşurate în cadrul sectorului public, inclusiv la nivelul administraţiei locale şi, prin urmare, i-au conferit sistemului contabil şi rapoartelor sale de sinteză un rol informaţional şi decizional tot mai însemnat.

Practica contabilă a demonstrat că ambele sarcini pot fi realizate într-un mod mai satisfăcător atunci când datele financiar-contabile şi/sau bugetare sunt însoţite de indicatori care sintetizează informaţia, evidenţiind aspectele mai relevante ale activităţii desfăşurate, precum şi ale calităţii managementului exercitat.

2. Indicatori financiari calculaţi în baza contului de execuţie bugetară la nivelul administraţiei publice locale din România

Abordarea din perspectiva profesionistului contabil, a analistului financiar sau a altui utilizator interesat a informaţiei conţinute în fiecare din părţile componente ale contului de execuţie a bugetului unei instituţii publice locale presupune judecarea gestiunii bugetare desfăşurate prin intermediul unei analize de ansamblu, realizată atât asupra lichidării veniturilor şi cheltuielilor, cât şi a rezultatului bugetar, în alt mod nefiind posibilă desprindea de concluzii în legătură cu activitatea realizată în conformitate cu prevederile bugetului aprobat.

Potrivit reglementărilor referitoare la sistemul contabil aplicabil instituţiilor publice din ţara noastră stabilite prin Ordinului Ministrului Finanţelor Publice nr. 1917/2005, cât şi a actelor normative naţionale din domeniul finanţelor publice, contabilitatea publică cuprinde ca parte integrantă şi contabilitatea veniturilor şi cheltuielilor bugetare. Prin intermediul acesteia se asigură de către instituţiile publice din România

„înregistrarea veniturilor încasate şi a cheltuielilor plătite, potrivit bugetului aprobat şi furnizează informaţiile necesare întocmirii contului de execuţie bugetară şi stabilirii rezultatului execuţiei bugetare" (Ministerul Finanţelor Publice, 2005, cap. 1, pct. 1.1), sub formă de excedent sau deficit, şi de asemenea, furnizarea de informaţii necesare în vederea elaborării situaţiei fluxului de numerar aferentă perioadei curente de raportare. Totodată, datele/informaţiile furnizate de contabilitatea veniturilor şi cheltuielilor bugetare facilitează prin intermediul contului de execuţie bugetară analiza unor indicatori financiari de origine bugetară, inclusiv a acelora pentru care există o obligaţie legală de determinare şi raportare periodică de către entităţile publice.

De altfel, informaţiile furnizate de indicatorii calculaţi (Asociaţia Directorilor Economici şi Contabililor din Județele din România, 2004) în baza contului de execuţie bugetară potrivit reglementărilor româneşti în vigoare (Georgescu & Păvăloaia, 2015, p. 312-313) se înscriu în demersul mai amplu derulat la nivel internaţional de „măsurare a performanţelor financiare" a autorităţilor publice locale, demers amplificat de preocupările şi abordările moderne legate de implementarea unui „Nou Management Public" (New Public Management), în care accentul „se pune pe evaluarea rezultatelor şi alocarea fondurilor în funcţie de rezultatele obţinute" (Moldovan, 2014, p. 72-73).

În acest context, este de semnalat faptul că evaluarea performanţei şi a condiţiei (viabilităţii) financiare este o preocupare care datează de la finele celui de-al II-lea război în arealul occidental, cu precădere la nivelul sectorului public american.

Acestea s-au concretizat de-a lungul deceniilor care au urmat într-un număr semnificativ de studii referitoare la analiza situaţiei/condiţiei financiare a entităţilor publice locale, cercetări care au permis formalizarea unei analize combinate a factorilor de natură strict financiară, dublată de evaluarea aspectelor economice, demografice, politice, inclusiv organizaţionale, cu scopul de a asigura un nivel corespunzător cantitativ şi calitativ la cererile de servicii ale cetăţenilor.

Dintre cercetările întreprinse merită a fi evidenţiate cele ale Asociaţiei de Management Internaţional a Oraşelor (Internaţional City Management Association – ICMA, n.d.), care prin intermediul Sistemului de control al tendinţelor financiare (Financial Trend Monitoring System - FTMS) a identificat şi structurat factorii care condiţionează viabilitatea financiară a unei entităţi publice locale la nivelul a patru tipuri de solvabilitate: în numerar; bugetară (reflectă capacitatea entităţii de a echilibra bugetul anual prin acoperirea cheltuielilor pe seama veniturilor); pe termen lung; la nivel de

serviciu (adică capacitatea de a furniza şi în viitor servicii la nivelul şi calitatea pe care cetăţenii le doresc şi le aşteaptă).

În ce priveşte România, iniţiativele legate de măsurarea performanţei la nivelul administraţiei publice sunt puţine şi de dată relativ recentă, între acestea detaşându-se eforturile de implementare a „Common Assesment Framework" (CAF), începând cu anul 2004 (Androniceanu, 2010, pp. 5-10).

Dacă ne referim doar la administraţia publică locală, din perspectiva măsurării performanţei prin intermediul unui sistem formalizat de indicatori financiari şi bugetari, se pot evidenţia trei iniţiative ce se detaşează ca importanţă şi care s-au derulat în acest scop.

Prima a fost iniţiată în anul 2003, când Federaţia Autorităţilor Locale din România (FALR) împreună cu World Bank Institute a vizat în cadrul unui proiect de cercetare formalizarea unui set de indicatori financiari care să contribuie la dezvoltarea unui management public performant la nivel instituţional, din perspectiva facilităţii luării deciziilor, a creşterii calităţii informaţiilor referitoare la aspectele financiare şi bugetare, dar şi a creşterii gradului de transparenţă a actului administrativ.

Aceasta s-a concretizat în elaborarea „Ghidului indicatorilor financiari de performanţă" (Federaţia Autorităţilor Locale din România, 2003), în care indicatorii reţinuţi au fost grupaţi pe patru paliere: indicatori de venituri sau care reflectă capacitatea de generare a acestora de către administraţiile locale; indicatori ai cheltuielilor operaţionale sau de reflectare a rigidităţii lor; capacitatea autorităţii locale de investire şi de îndatorare;capacitatea (calitatea) managementului financiar la nivelul entităţilor publice locale.

O a doua iniţiativă în această direcţie s-a desfăşurat în anul 2004, ca urmare a implicării profesioniştilor economişti contabili membri ai „Asociaţiei Directorilor Economici şi Contabililor din Judeţele din România", în cadrul unui proiect finanţat de SUA având ca scop reformarea administraţiei publice din ţara noastră prin parteneriate pe termen lung. Proiectul derulat s-a finalizat, printre altele, prin construirea unui sistem complex de indicatori economico-financiari specifici administraţiei locale, structuraţi pe trei paliere: „indicatori ai veniturilor" (11 indicatori reţinuţi), „indicatori ai cheltuielilor" (14 indicatori) şi respectiv „indicatori ai rezultatelor/performanţelor" (4 indicatori), care au fost definiţi în cadrul broşurii (Asociaţia Directorilor Economici şi Contabililor din Judeţele din România, n.d.) editate în scopul diseminării rezultatelor cercetării (Moldovan, 2014, p. 78-79).

Ce-a de-a treia iniţiativă, de această dată de natură instituţională, s-a concretizat în prevederile OUG nr. 63/2010 (Guvernul României, 2010).

Actul normativ statuează prin alineatul 2.1 nou introdus la articolul 57 al Legii nr. 273/2006 faptul că Ministerului Finanţelor Publice îi revine obligaţia de a comunica periodic „unităţilor (subdiviziunilor) administrativ-teritoriale indicatori cu privire la execuţia bugetelor acestora" (OUG nr. 63/2010, articolul 1, pct. 27). Aceştia din urmă au fost reglementaţi ulterior prin prevederile Ordinului comun nr. 244/2.651/2010, cu aplicabilitate efectivă din exerciţiul bugetar următor.

În privinţa indicatorilor, Ordinul de mai sus conţine metodologiile aferente şi două anexe prin care s-au stabilit modalităţile efective de calcul al indicatorilor prevăzuţi. Prima anexă conţine „Metodologia privind calculul gradului de realizare a veniturilor proprii ale unităţilor administrativ-teritoriale", iar cea de-a doua stabileşte „Metodologia de determinare a indicatorilor cu privire la execuţia bugetelor locale", reprezentaţi de o baterie formată din 25 de indicatori, structuraţi astfel: 9 „indicatori ai veniturilor", 6 „indicatori ai cheltuielilor" şi 10 „indicatori ai plăţilor restante" (Ministerul Administraţiei şi Internelor & Ministerul Finanţelor Publice, 2010).

Deşi sunt formulate modalităţile şi perioadele pentru care se calculează, nu sunt prezentate elemente referitoare la semnificaţia şi importanţa acestora în cadrul analizei economico-financiare.

Având în vedere aspectele menţionate anterior, în tabelul nr. 1 am prezentat pentru indicatorii prevăzuţi de Ordinul comun 244/2.651/2010 a fi raportaţi periodic de către entităţile publice locale din ţara noastră, formulele lor de calcul şi semnificaţia atribuită fiecăruia din perspectiva analizei financiare.

TABELUL 1
INDICATORI PRIVIND EXECUŢIA BUGETELOR LOCALE ÎN ROMÂNIA

A. Indicatori ai veniturilor (denumire şi formulă de calcul)	Semnificaţie/interpretare indicator
1. Gradul de realizare (colectare) a veniturilor **(GRV)** (se determină trimestrial);	Rata reflectă gradul de colectare a veniturilor aşezate şi constatate de entitatea publică locală. Acesta prezintă un nivel mai scăzut în condiţii economice dificile (cum sunt crizele economice, tranziţia economică,
GRV = $\frac{\text{Venituri totale încasate (Vtî)}}{\text{Venituri totale programate (Vtp)}} \times 100$	

	şomajul, reducerea accentuată a veniturilor unor categorii de contribuabili, falimentul întreprinderilor etc.). Însă nivelul ei depinde şi de gradul de implicare a organelor însărcinate cu colectarea şi controlul încasării resurselor publice, inclusiv crearea unor condiţii optime pentru desfăşurarea acestor activităţi, care să permită urmărirea eficientă a contribuabililor rău platnici. Totuşi, un nivel scăzut de colectare poate semnifica şi existenţa unei fiscalităţi ridicate, care are ca efect imposibilitatea achitării contribuţiilor publice de către anumite categorii de persoane fizice şi/sau juridice.
2. Gradul de realizare (colectare) a veniturilor proprii* (GRVp)*; (se calculează trimestrial); $\mathbf{GRVp} = \frac{\text{Venituri proprii încasate(Vpî)}}{\text{Venituri proprii programate (Vpp)}} \text{x} 100$	Indicele furnizează informaţii asupra măsurii în care valoarea încasată a veniturilor proprii constatate s-a apropiat de prevederile definitive ale acestor tipuri de venituri înscrise în bugetul curent, caracterizând prin urmare seriozitatea procesului de fundamentare bugetară. Acesta poate lua atât valori subunitare, semnificând faptul că veniturile proprii

	constatate şi încasate sunt inferioare ca valoare veniturilor proprii previzionate, cât şi valori supraunitare, atunci când cuantumul veniturilor proprii încasate de entitatea publică locală în anul curent sunt superioare celor programate, situaţie care depinde de conjunctura economică înregistrată în exerciţiul bugetar, cât şi de atitudinea prudentă pe care pot să o adopte factorii responsabili de proiecţia bugetului, cunoscându-se faptul că de regulă, veniturile de orice tip sunt bugetate ca estimări/previziuni minime.
3. Gradul de finanţare din veniturile proprii **(GFPV)** (se determină trimestrial); **GFVp=** $\frac{\text{Venituri proprii încasate inclusiv cote defalc. impozit venit (Vpîecv)}}{\text{Venituri totale încasate (Vtî)}} \times 100$	Evidenţiază capacitatea unităţilor administrativ-teritoriale de a genera, urmări şi încasa efectiv veniturile proprii (respectiv veniturile fiscale şi nefiscale care sunt sub controlul direct al autorităţilor locale, precum şi cotele din impozitul pe venit colectat la nivelul unităţii administrativ teritoriale, potrivit dispoziţiilor legale (**Ministerul Finanţelor Publice, 2005**). Cu cât ponderea veniturilor proprii colectate în total

	veniturilor încasate tinde spre 100%, cu atât autonomia financiară a entităţii locale este una mai însemnată, reflectând atât nivelul superior de dezvoltare al economiei locale, dar şi o sustenabilitate şi credibilitate financiară sporită.
***4. Gradul de autofinanţare*(GAF)** (se calculează trimestrial); $\mathbf{GAF} = \frac{\text{Venituri proprii încasate exclusiv cote defalc. impozit venit (Vpîicv)}}{\text{Venituri totale încasate (Vtî)}} \times 100$	Rata furnizează informaţii asupra nivelului de dependenţă a entităţii publice locale de veniturile proprii încasate (reprezentate de veniturile fiscale şi nefiscale pentru care aceasta are competenţă de stabilire, urmărire, control şi încasare). De asemenea, oferă indicii şi asupra posibilităţilor de incrementare viitoare a veniturilor proprii, funcţie de cât de ridicată este sau nu valoarea acestei rate, ţinând totodată seama de faptul că în fixarea cuantumului acestora nu pot fi depăşite limitele maxime legale prevăzute în Legea finanţelor publice locale.
***5. Venituri proprii încasate pe cap de locuitor* (Vpîcl)** (se calculează anual); $\mathbf{Vpîcl} = \frac{\text{Venituri proprii încasate inclusiv cote defalc. impozit venit (Vpîicv)}}{\text{Numărul locuitori unităţii adt ministrativ-teritorială (Nl)}}$	Indicatorul evidenţiază cuantumul veniturilor proprii încasate de unitatea administrativ-teritorială de la fiecare locuitor/cetăţean

	al comunităţii. Altfel spus, evidenţiază contribuţia bănească la veniturile proprii ale entităţii locale ce revine în sarcina fiecărui cetăţean rezident şi care este încasată efectiv la bugetul local. Este util mai ales atunci când se pune problema realizării de comparaţii între entităţi publice locale, dată fiind importanţa cunoaşterii cauzelor care au făcut ca acesta să prezinte niveluri diferite de la o entitate la alta.
6. Gradul de realizare (colectare) a impozitelor pe proprietate **(GRIP)** (se calculează anual sub formă procentuală); $\textbf{GRIP} = \frac{\text{Venituri din impozite pe proprietate încasate (Vipî)}}{\text{Venituri din impozite pe proprietate programate (Vipp)}} \text{x} 100$	Rata furnizează informaţii asupra măsurii în care valoarea încasată a veniturilor sub formă de impozite pe proprietate s-a apropiat de prevederile aprobate pentru aceste tipuri de venituri înscrise în bugetul curent.
7. Gradul (indicele) de dependenţă a bugetului local faţă de bugetul de stat**(GDBS)** $\textbf{GDBS} = \frac{\text{Transferuri si subventii buget de stat încasate (T+S)î}}{\text{Total incasari (Tî)}} \text{x} 100$	Indicatorul se referă la fondurile curente primite de la bugetul de stat, a căror particularitate fundamentală constă în caracterul final pe care îl au resursele de această natură. O dependenţă ridicată a entităţii locale indică faptul că menţinerea nivelului serviciilor prestate depinde mai mult de deciziile celor care acordă subvenţiile/transferurile,

	decât de cele ale propriilor săi conducători. De aceea, în principiu nu este de dorit ca rata să aibă un nivel ridicat, în acord cu respectarea cerinţelor legate de suficienţa resurselor administrare şi de autonomia financiară, potrivit cărora acestea trebuie să aibă deplin drept de decizie (autonomie decizională) în utilizarea fondurilor de care dispun (Parlamentul României, 1997, art. 9, pct. 1 şi 7).
***8. Gradul (indicele) de autonomie decizională*(GAD)** (se determină trimestrial ca raport procentual). $\mathbf{GAD} = \frac{\text{Venituri depersonalzate încasate(Vdî)}}{\text{Venituri totale încasate(Vtî)}} \text{x} 100$, unde: *Vdî = Venituri totale proprii ale entităţii.*	Rata reflectă gradul efectiv de autonomie de care dispun autorităţile administraţiei publice locale la nivel decizional în ce priveşte prioritizarea şi repartizarea pe destinaţii a resurselor depersonalizate disponibile. Cu cât mărimea acesteia este mai ridicată, cu atât nivelul de autonomie locală este mai mare, iar dependenţa entităţii faţă de resurse de la bugetul de stat este mai mică.
***9. Estimatul (previziunea) anual din venituri fiscale locale*(EAVF)** **(**este calculat pe baza datelor anului fiscal anterior). **EAVF = V_{fisc} – cote/sume din Imp_{venit} – cote din TVA**	Estimatul anual din venituri fiscale locale este un indicator ce stă la baza fundamentării probabilităţii celei mai mari de realizare în anul curent a acestora, în corelare cu un istoric al

	gradului de încasare înregistrat de entitatea publică locală în anul bugetar precedent. Acesta din urmă are rolul de a permite determinarea cât mai realistă a cuantumului indicatorului calculat la nivel de trimestre (cumulat) pentru anul curent, în funcţie de nivelul atins în perioada anterioară, prin raportarea veniturilor fiscale locale la un coeficient de corecţie validat de datele înregistrate la nivel de execuţie bugetară trimestrială a anului precedent.
B. Indicatori ai cheltuielilor (denumire şi formulă de calcul)	**Semnificaţie/interpretare indicator**
1. Rigiditatea cheltuielilor **(RCh)** $\mathbf{RCh} = \frac{\text{Plati af. Cheltuieli de personal (Chpp)}}{\text{Total plati (Tp)}} \text{ x } 100$	Rata relevă greutatea specifică a cheltuielilor de personal în volumul plăţilor aferente cheltuielilor bugetare totale, permiţând urmărirea în special a tendinţei acesteia, având în vedere că entităţile publice locale contează pe importante resurse umane, ceea ce presupune şi necesitatea dimensionării optime a cheltuielilor de personal la necesităţile legate de desfăşurarea activităţii. Asigurarea funcţionării unei administraţii publice presupune în primul rând existenţa unui număr minimal de angajaţi, astfel

	că se impune cu prioritate bugetarea cheltuielilor de personal, acestea apărând ca fiind „rigide" în raport cu celelalte activităţi, de unde şi caracteristica lor de cheltuială indispensabilă.
***2. Ponderea (greutatea specifică) plăţilor aferente secţiunii de funcţionare în total plăţi* (SFp);** (se stabileşte trimestrial); $\mathbf{SFp} = \frac{\text{Plati af. Sectiunii de functionare (Sfp)}}{\text{Total plati (Tp)}} \text{ x100}$	Indicatorul reflectă procentual partea din totalul plăţilor efectuate în perioada de raportare în contul cheltuielilor pentru asigurarea unei bune funcţionări a entităţii publice locale.
***3. Ponderea (greutatea specifică) plăţilor aferente secţiun de dezvoltare în total plăţi* (SDp)** (se determină trimestrial); $\mathbf{SDp} = \frac{\text{Plati af. Sectiunii de dezvoltare(Sdp)}}{\text{Total plati (Tp)}} \text{ x100}$	Rata reflectă gradul de efort financiar făcut de unitatea administrativ-teritorială pentru dezvoltarea capacităţilor tehnice de prestare a serviciilor, achiziţiei unor bunuri publice cu caracter durabil, precum şi a altor cheltuieli necesare pentru întreţinerea şi repararea capitalului fix. Un nivel ridicat al indicatorului va semnifica că aceasta realizează un efort investiţional considerabil îndreptat în direcţia creşterii cantitative şi calitative a serviciilor publice prestate, ceea ce în fapt va conduce la o creştere a gradului de civilizaţie şi confort resimţit de cetăţeni.

4. Ponderea (greutatea specifică) serviciului datoriei publice locale în plăţi totale efectuate (SDP) (se stabileşte anual); **SDP** = $\frac{\text{Plati af. Serviciului datoriei publice(Sdp)}}{\text{Total plati (Tp)}} \text{ x } 100$	Mărimea indicatorului reflectă capacitatea financiară a entităţii de a face faţă plăţilor aferente serviciului datoriei publice locale: plăţile exigibile în contul datoriei publice locale într-un an, incluzând rate de rambursat, dobânzi şi alte costuri aferente (Moşteanu, 2003, p. 194), prin prisma proporţiei pe care acestea o reprezintă în valoarea cheltuielilor bugetare curente, evidenţiind în acest fel dimensiunea datoriei scadente şi a cheltuielilor financiare ataşate.
5. Deficitul (excedentul) secţiunii de funcţionare - D(E)S (diferenţa negativă (pozitivă) dintre totalul veniturilor colectate (încasate) şi valoarea cumulată a plăţilor curente şi restante realizate (efectuate), înregistrate la nivelul acestei secţiuni (Guvernul României, 2010, art. 1, pct. 28)); se calculează trimestrial; **D(E)SF = Vî - Pef**	Indicatorul relevă în cazul excedentului partea din veniturile bugetare curente care nu a fost cheltuită pentru furnizarea de servicii populaţiei în exerciţiul respectiv, şi prin urmare, este destinată creării de resurse care vor fi încorporate bugetelor exerciţiilor viitoare. Semnificaţia lui este inversă în cazul existenţei unui deficit aferent secţiunii de funcţionare, când bugetele viitoare se vor însărcina cu prevederea resurselor pentru acoperirea cheltuielilor curente de funcţionare, ceea ce va presupune în fapt un efort

	financiar suplimentar din partea contribuabililor.
6. Deficitul (excedentul) secţiunii de dezvoltare - D(E)SD (diferenţa negativă (pozitivă) dintre totalul veniturilor colectate (încasate) şi valoarea cumulată a plăţilor curente şi restante realizate (efectuate), înregistrate la nivelul secţiunii de dezvoltare); se determină trimestrial;	Indicatorul prezintă aceleaşi semnificaţii cu cele descrise la punctul anterior, cu deosebirea că este calculat la nivelul secţiunii de dezvoltare.
D(E)SD = Vîsd - Pesd	
C. Plăţi restante	**Semnificaţie/interpretare indicator**
Total (valoare) plăţi restante consemnate la finele perioadei de raportare, detaliate după durata de întârziere constatată faţă de data scadentă (mai mică de o lună; mai mare de o lună; mai mare de 3 luni; de peste 4 luni), precum şi pe categorii de datorii (comerciale; fiscale; salariale; financiare - cuantumul împrumuturilor nerestituite la scadenţă şi cel al dobânzilor restante).	Indicatorul relevă informaţii legate de nivelul de solvabilitate al entităţii publice locale, prin prisma existenţei plăţilor restante la finele perioadei de raportare, detaliate pe mai multe intervale scurte de timp, precum şi cuantumul datoriilor restante de natură comercială, fiscală, salarială, cât şi a celor faţă de bănci/alte instituţii financiare, şi pentru care aceasta va trebui să găsească resurse/soluţii financiare de stingere cât mai repede posibil.

Concluzii

Reforma administraţiei publice locale din ţara noastră a vizat cu precădere implementarea unui proces de descentralizare şi consolidare a autonomiei decizionale, implicit pe linie financiară, situaţie în care măsurarea performanţei pe multiplele sale paliere a devenit una din preocupările cele mai importante ale acestora.

Între obiectivele acestei reforme se regăseşte şi cel al creşterii calităţii managementului în sectorul public local, printr-o alocare bazată pe criterii

raţionale a resurselor, care să permită creşterea calităţii serviciilor publice şi a veniturilor bugetare proprii, iar pe de altă parte efectuarea cheltuielilor în acord cu „principiile legalităţii, regularităţii economicităţii, eficienţei şi eficacităţii" în utilizarea resurselor publice (Curtea de Conturi, 2014).

Un proces reuşit de descentralizare a serviciilor publice şi de creştere a autonomiei decizionale implică şi crearea condiţiilor pentru exercitarea unui management financiar performant la nivelul unităţilor administrativ-teritoriale, inclusiv prin realizarea unui transfer de responsabilităţi şi de competenţe decizionale în gestionarea activităţilor desfăşurate şi a fondurilor publice, care vor conduce inclusiv la o întărire a autonomiei sale financiare. Totodată, o componentă esenţială a acestui proces este reprezentată de descentralizarea financiară, în sensul că autorităţile publice locale cunosc cel mai bine şi deţin cele mai complete informaţii legate de resursele financiare, nevoile de finanţare şi potenţialul de dezvoltare al zonei pe care o administrează şi, astfel, sunt mult mai în măsură să ia decizii obiective şi justificate decât cele de la nivel central.

În vederea evaluării eficienţei managementului exercitat la nivelul administraţiei publice locale a devenit necesară, pe lângă perfecţionarea contabilităţii instituţiilor publice şi a instrumentelor de raportare financiară către publicul larg, şi adoptarea prin reglementări legale a unui set de indicatori privind execuţia bugetelor locale. Implementarea acestora urma să facă posibilă monitorizarea procesului bugetar şi fundamentarea deciziilor manageriale şi, totodată, să permită utilizatorilor interesaţi realizarea unor analize bazate pe informaţiile conţinute în fiecare din părţile componente ale contului de execuţie a bugetelor locale.

Implementarea indicatorilor bugetari la nivel local s-a realizat efectiv începând cu anul 2011, prin transpunerea prevederilor Ordinului comun al Ministerului Administraţiei şi Internelor şi Ministerului Finanţelor Publice nr. 244/2.651 din 09.11.2010. Prin acest demers, un set format din 25 de indicatori referitori la veniturile bugetare, cheltuielile bugetare şi plăţile restante ale entităţilor publice locale fac obiectul obligaţiei legale de raportare periodică pe site-ul lor oficial, în urma comunicării indicatorilor calculaţi de către structurile de Trezorerie judeţene din cadrul ANAF de care aparţin.

Pentru utilizatorii interesaţi în evaluarea performanţei financiare şi bugetare a unităţilor administrativ-teritoriale din ţara noastră, accesul public la datele referitoare la indicatorii bugetari calculaţi le permite realizarea de comparaţii în spaţiu (între diferite unităţi administrativ-teritoriale), precum şi în timp (între diferite perioade de raportare la nivelul aceleaşi entităţi).

References

Andronicеanu, A. (2010). *The Common Assessment Framework Implementation In The Romanian Public Administration*. https://ebox.nbu.bg/pa2010/5_Romania.pdf

Asociaţia Directorilor Economici şi Contabililor din Judeţele din România. (2004). *Indicatori economico-financiari - instrument de analiză managerială a administraţiei publice locale*. https://graduo.ro/cursuri/management/indicatori-economico-financiari-instrument-de-analiza-manageriala-a-administratiei-publice-locale-427823

Asociaţia Directorilor Economici şi Contabililor din Judeţele din România. (n.d.). *Proiecte cu finantare externa finalizate*. http://adecjr.ro/wp-content/uploads/2016/05/Proiecte-finalizate.pdf

Curtea de Conturi. (2014). Hotărârea plenului Curţii de Conturi nr. 155/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea şi desfăşurarea activităţilor specifice Curţii de Conturi, precum şi valorificarea actelor rezultate din aceste activităţi. *Monitorul Oficial al României, 547*, 24.07.2014.

Federaţia Autorităţilor Locale din România. (2003). *Ghidul indicatorilor financiari de performanţă*. https://vdocuments.net/download/ghidul-indicatorilor-financiari-de-performantaro-56946c6e04a8a

Georgescu, I., & Păvăloaia, L. (2015). *Contabilitate în administraţia publică*. Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", Iaşi.

Governmental Accounting Standards Board (GASB). (1987).*Concepts Statement No. 1: Objectives of Financial Reporting*. GASB. https://gasb.org/page/ShowDocument?path=GASBCS-1.pdf&acceptedDisclaimer=true&title=GASB+CONCEPTS+STATEMENT+NO.+1%E2%80%94OBJECTIVES+OF+FINANCIAL+REPORTING&Submit

Guvernul României. (2010). OUG nr. 63/2010 pentru modificarea şi completarea Legii nr. 273/2006 privind finanţele publice locale, precum şi pentru stabilirea unor măsuri financiare.*Monitorul Oficial al României, 450*/02.07.2010.

ICMA. (n.d.). *About*. ICMA. https://icma.org/about-icma

International Federation of Accountants (IFAC). (1991). *Financial Reporting by National Governments*. IFAC. https://www.ipsasb.org/publications/study-1-financial-reporting-national-governments

Ministerul Administraţiei şi Internelor&Ministerul Finanţelor Publice. (2010). Ordinul comun al Ministrului Administraţiei şi Internelor Nr. 244/2010 şi al Ministrului Finanţelor Publice nr. 2.651/2010, pentru aprobarea metodologiilor de aplicare a prevederilor art. 14 alin. (7), ale art. 57 alin. (21) şi ale art. 761 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 273/2006 privind finanţele publice locale. *Monitorul Oficial al României*, *777*/19.11.2010.

Ministerul Finanţelor Publice. (2005). Legea nr. 273/2006 privind finanţele publice locale (cu modificările si completările ulterioare). *Monitorul Oficial al României, 627*/20.07.2006.

Ministerul Finanţelor Publice. (2005). Ordinul Ministrului Finanţelor Publice nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea şi conducerea contabilităţii instituţiilor publice, Planul de conturi pentru instituţiile publice şi instrucţiunile de aplicare a acestuia. *Monitorul Oficial al României, 1186*/29.12.2005.

Moldovan, B. A. (2014). Instrumente de măsurare a performanței financiare a administrației publice locale.*Revista Transilvană de Ştiinţe Administrative, 2*(35), 71-83. https://rtsa.ro/rtsa/index.php/rtsa/article/view/483/480

Moşteanu, T. (coord.), (2004). *Buget şi trezorerie publică.* Editura Universitară.

Parlamentul României. (1997). Legea nr. 199 din 17 noiembrie 1997 pentru ratificarea Cartei europene a autonomiei locale, adoptată la Strasbourg la 15 octombrie 1985. *Monitorul Oficial al României, 331* din 26 noiembrie 1997. https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/12032